

Překlad textu

„Sedmá kapitola o hoře Kalvárii a o hrobu Kristově a o svatém chrámu hrobu.“

„Když tedy byla v Jeruzalémě prohlédnuta výše zmíněná místa, zbývá, aby se konečně pojednalo o hoře Kalvárii a o hrobu Kristově, které jsem v tomto městě nakonec hledal. Jsou tedy uvedena místa uvnitř města Jeruzaléma, ačkoli v době ukřižování byla mimo město, neboť po zničení Jeruzaléma, které bylo vykonáno Titem a Vespasiánem, při jeho pozdější obnově Heliem Hadrianem byla místa ukřižování a hrobu zahrnuta do města, které bylo jakýmsi způsobem rozšířeno k severní straně.“

„Nad těmito místy byla křesťany zbudována krásná církev (kostel) kruhového tvaru, kůrem obráceným k východu, s přidaným prodloužením k obdélníkovému tvaru.

Tato velmi zbožná církev, krytá olovem, má na západě z opracovaných kamenů překrásnou věž. Na samém vrcholu však tato církev směrem k nebi není zakryta, neboť se tam nachází velký otevřený kruh, který lépe přijímá nebeské světlo.

Pod tímto kruhem, totiž uprostřed církve, je malá kaplička do níž je třeba vstoupit sehnutým tělem, protože dveře jsou sníženy směrem k východu.

Shora je pak zaklenuta do podoby půlkruhu, ozdobená mozaikovou prací, zlatem a mramorem, nemajíc žádné okno, osvětlována svícemi nebo lampou.

V pravé části této malé kapličky je místo Pánova pohřbu, dosahující krajních stěn zmíněného domku, totiž do délky od východu k západu, jehož délka je devět obyčejných dlaní, šířka pak jak hrobu, tak i zbývajícího prostoru téže kapličky se v šířce rozprostírá asi na šest obyčejných dlaní. Výška uvedené kapličky může být přibližně dvanáct dlaní.“

„Je však třeba si povšimnout, že hrob, který je postaven nad oním nejsvětějším místem, není ten, do něhož bylo tělo nejsvětějšího Krista bez života nejprve vloženo, protože – jak dosvědčuje svaté Písmo – Kristův hrob byl vytesán ve skále živé, totiž tak, jak se obvykle zhotovovaly hroby starověkých, a zvláště v těchto krajích. Tento je však složen z více kamenů, nově spojených cementem, méně uměle a méně uspořádaně, než by se slušelo.“

„Samotné místo Kristova hrobu bylo po dlouhou dobu drženo nevěřícími před dobou Latiníků a znesvěceno; kteří na něm nenechali nic, co by mohlo podnítit zbožnost věřících k takovým věcem. Když pak byl Jeruzalém nakonec dobyt Saracény, ponechali svaté město na základě určitých dohod a smluv a nebyl dobyt násilím. A není pravděpodobné, že — kdyby se předpokládalo, že by na místě hrobu bylo něco ze skutečného hrobu — by křesťané byli nechali něco tam od nevěřících pošlapat, když i nyní věřící, navštěvující tatáž místa, se snaží

vzít si s sebou, kolik jen mohou, z kamenů a země, a kdyby mohli, jistě by si odnesli celé to místo, posvěcené stopami Kristovými.“

„Avšak přece, ať už je to jakkoli, samo místo Kristova hrobu nemůže být ze své podstaty pohnuto, ale zůstalo a zůstane nehybné navěky. Na tomto místě bylo nejposvátnější tělo Kristovo, sňaté z kříže Josefem z Arimatie, uloženo, a ženy, apoštolové a ona hříšnice nejvěrnější a nejhorlivější, která milovala živého a milovala i mrtvého, toto místo nejzbožněji navštívili. Nebešťané tam byli spatřeni, nevěřící se třásli, věřící byli těšeni sladkým rozhovorem. Toto místo je právem hodné veškeré zbožné úcty, kde tělo nejsvětějšího Krista, mezi mrtvé nespravedlivě a krutě započtené, se opět přijatou duší raduje jako prvotina nesmrtelnosti.“

„V levé části výše zmíněné kapličky, naproti hrobu, vystupuje nad ostatní kameny jeden kámen bílé barvy, hrubý asi jako lidská hlava, asi sedm dlaní nad zemí ve zdi vyzdvižený, který jsem viděl, jak jej křesťané oněch krajů s největší zbožností líbají před ostatními. Když jsem se o tom podívoval a pečlivě se vyptával, proč to tak je, bylo mi tam od věrohodných osob skrze tlumočníka odpovězeno, že ten kámen je z pravého Kristova hrobu, který byl křesťany umístěn na tom místě, aby poutníci, kteří přicházejí, jej mohli dotknout a spatřit, a tak byli ještě více pohnuti k zbožnosti.“

„Nad Kristovým hrobem jsem dal slavit krásnou mši o zmrtvýchvstání Páně se zpěvem, a někteří z mých druhů zbožně přijali Tělo Páně. Po mši jsem nad hrobem udělil rytířský řád dvěma urozeným rytířům, připásáním mečů a zachováním dalších obřadů, které se obvykle konají při přijetí do rytířského stavu, neboť amiratus (tj. muslimský velitel) v Jeruzalémě mi dal klíč od domu hrobu a nikoho nepustil do chrámu Božího hrobu, leč toho, koho jsem mu jmenovitě označil. A chtěl jsem vejít, abych mohl v klidu se svými oddat se zbožnosti a konat v chrámu to, co se mi zdálo vhodné k Boží cti. A v těchto i jiných věcech se mi onen velitel projevoval jako ve všem velmi laskavý.“

„Okolo místa hrobu, v téže církvi, kde tehdy vstal, se po zmrtvýchvstání Kristus zjevil Marii Magdaléně v podobě zahradníka, a oznámil skrze ni svým učedníkům, že vstal z mrtvých. Ale stejně jako v té době se strážci tohoto místa stali nevěřícími, jako by byli mrtví, tak – ach – dnes, s Božím dovolením, jsou strážci tohoto tak posvátného místa ve víře a ctnosti mrtví Saracény.“

„V téže církvi směrem k východu, od hrobu napravo blízko chóru církve, je ono místo, na které se stoupá po několika schodech, protože je málo vysoké, hodné veškeré paměti a chvály,

totiž Golgotský pahorek Kalvárie, z živé skály bílé barvy, smíšené s jistou červenou, přirozeně vyvýšené, kde milovaný, věrný Syn, bílý a rudý, vybraný z tisíců, jehož barvu i samotné místo zjevně a možná ne náhodou ukazuje, je obětován jako přijatelná oběť pro spasení lidského rodu Bohu Otci poslušně. Jeho oběť předznamenal paschální beránek a všechna ostatní holokausta, legální oběti a libamina, obřadně zakryta svatým plátnem. Odtud i při jeho smrti bylo splétneme chrámové závěsy – aby bylo ukázáno, že, přestávající obrazné oběti, zazářila pravda Božího Syna, obětovaného na kříži, a až do konce světa bude denně obětován v úžasném svátostném stavu na oltáři. A kdo by mohl toto místo spatřit bez slz, s třasem srdce a hlubokou útechou, s soustrastí myslí, kde ten, kdo je nepodrobný, trpí, život umírá a nadpřirozená komunikativní dobrota je přidělena nám hříšníkům spolu s nevěřícími? Na tomto místě je latronovi (zloději) pozdní pokání jeho vina odpuštěna, matka je svěčena učedníkovi a učedník je za syna vyměněn matce bídě;

Kristus je obnažen, ukřižován, přibíjen hřebem, probodán kopím, a nakonec, žíznící a hlasitě křičící, vydechuje nejvyššího ducha, nejmilosrdněji uspokojil svoji smrtelnou přirozenost. Na tomto místě jsem dal slavit obřad v den Páteční, a někteří z našich byli zde z milosti Boží nejroztomileji povzbuzováni malými proudy zbožnosti.“

„Pod tímto nejsvětějším vrchem Kalvárie, v téže církvi, je místo, kde svatá Helena, matka Konstantina, našla dřevo Pánova kříže, dlouho skryté pod zemí.

Okolo tohoto místa jsou nějaké mramorové sloupy, z nichž voda stále kapá, a prostí lidé říkají, že pláčou a oplakávají smrt Kristovu, což není pravda, protože tam, kde příroda postačuje, není třeba se uchýlovat k zázraku. Existuje totiž určitý druh kamene z rodu mramorů, který se nazývá enidros, jehož povaha je podle mistrů přírodních věd taková, že z nejchladnější své přirozené složení zahušťuje okolní vzduch a mění jej ve vodu.

Pro ty, kdo znají symbol, je snadný přechod: vodu na jemný vzduch, a vzduch na vodu zahušťující, takže se stává, že vzduch, přeměněný ve vodu a obklopený kamenem, musí přirozeně kapat. Odtud jsem v Konstantinopoli, v starém císařském paláci (poznámka k Pavlovi), pod zemí viděl některé mramorové mušle ze stejného kamene, které, byť plné vody, ji několikrát vyprázdnily, a po roce, bez lidského zásahu, byla voda opět plně nalezena, tak že všude vytékala, což prostí lidé považovali za největší zázrak. Ale já, toto viděl, pozoroval jsem povahu kamene, uvědomil si okolnosti místa, a za údivu císaře jsem vysvětlil přirozenou příčinu tohoto jevu, což mu velmi potěšilo, a od té doby mě uctíval s jedinečnou láskou a ctí.“

„V této svaté církvi hrobu, necht' jsme ukřižováni světu hříchem, když umíráme, a vzkříšeni silou s Kristem, abychom od něj byli přijati jako spoludědici věčné slávy. A je třeba vědět, že město Jeruzalém směrem na sever, kde také je Kristův hrob, má menší pevnost a vhodnou rovinu, ale mohlo by být snadno chráněno zdmi, bašty a příkopy. Na východ je údolí Josafat, a na jihu a západě, spolu s dalšími sousedními údolími, hlubokými a souvislými, je velmi přirozeně chráněno. A svaté město leží od Středozemního moře na vzdálenost jedné a půl cesty, blíže městu Joppe, o němž jsem učinil zmínku v předchozích pasážích.“